

USAID | **BULGARIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

ДО Г-Н ГЕОГИ ПИРИНСКИ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Копие до Комисия по правните въпроси към Народното събрание

Препоръки по проект “Мониторинг и сравнително – правен анализ на частното съдебно изпълнение”

От Експертна работна група на Фондация “БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА” по проект “Мониторинг и сравнително – правен анализ на частното съдебно изпълнение”, осъществяван с финансовата подкрепа на USAid и подкрепен от Камарата на частните съдебни изпълнители

Настоящите препоръки обобщават резултатите на осъществявания от Фондация “Български адвокати за правата на човека” проект “**Мониторинг и сравнително – правен анализ на частното съдебно изпълнение**”, извършен с подкрепата на USAid.

В основата на проекта бе извършването на всеобхватен анализ на частното съдебно изпълнение, с оглед перспективите пред него, нормативните пречки, статистически поглед над дейността му и сравнението му с държавното съдебно изпълнение и европейските практики. Настоящия проект и резултатите от него са първи по рода си в България и според нас представляват ценно изследване на този нов за правната ни система институт.

Целта на настоящия проект беше чрез осъществяването на дейностите му да се постигне една ясна и приложима формула за това как би трябвало да изглежда българско частно съдебно изпълнение и как е изградено към

USAID | **BULGARIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

настоящия момент, като разликата в между желаното и действителното да бъде ясно и професионално формулирано в препоръки и предложения за изменения на нормативни актове, с цел постигане на максимална промяна на статуквото към оптимална ефективност и законосъобразност, включително по отношение на съществуващите международни стандарти в тази сфера, заложи в Европейската Конвенция за правата на човека.

В препоръките са интегрирани резултатите от петте конкретни анализа по проекта - подробен анализ на мнението на практикуващи адвокати и съдебни изпълнители, анализ на вътрешно – правната уредба, сравнително правен анализ на европейски правни системи на ефективно частно съдебно изпълнение, статистически и правен анализ на дейността на частното съдебно изпълнение и държавното съдебно изпълнение от гледна точка на натовареност и ефективност, както и проучване на практиката на ЕСПЧ, във връзка с делата по неефективност на съдебното изпълнение, с оглед на потенциалните нарушения при действащата уредба и практика в сравнение с очертаната рамка от ЕС в светлината на чл. 6.

Настоящите препоръки, които изпращаме по проекта, се надяваме да създадат сравнително ясна картина на частното съдебно изпълнение и представа за състоянието на проблемите и механизма на отстраняването им, които да помогнат за по-доброто функциониране на механизма на частно съдебно изпълнение в полза на обществото.

Основните и конкретни препоръки, към Народното събрание и Комисията по правни въпроси са свързани с ограничаване на ролята на Министъра на правосъдието, както и промени в нормативни актове. Към препоръките е приложено предложение за изменение на различни нормативни актове, както и проект за допълнение на гласувания в момента нов ГПК, които вече внесохме, с оглед на текущото гласуване :

По отношение на частното съдебно изпълнение, на Министъра на правосъдието е предоставена дискреция, за намеса в назначаването на кандидати за съдебен изпълнител, която не съдържа ясни критерии и противоречи на принципа за независимост на частното изпълнение. Не е ясно защо след като кандидата е преминал успешно конкурс, който от една страна включва и устно събеседване, а от друга в самата комисия има представител на МП. Министърът, който очевидно няма никакви преки и конкретни впечатления от кандидата следва да преценява допълнителни обстоятелства за назначаването

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

му, които обстоятелства няма как да са служебно известни на МП. Не е ясен и определен редът, по който следва да става това, както и за критериите, които ще определят дали кандидата се ползва с необходимото обществено доверие. Тази възможност предоставя на МП сериозен лост за намеса и пряко кадруване в областта на назначаване на ЧСИ. Действително ЧСИ изпълнява и функции, които биха могли да се определят като държавни. Но в случая държавата следва да се намесва по линия на участие в комисията по избор (което е предвидено), по линия на контрола и търсенето на отговорност при нарушения.

По отношение на дискрецията на Министъра препоръчваме възможно по – ограничена намеса в избора на ЧСИ, както и при функционирането на организацията им. Считаме, че към момента Камарата се справя отлично със задачите си и представителите на тази професия следва да бъде предоставено пълното право на събоопределение и самоорганизиране, както това осъществяват успешно адвокатите и нотариусите.

По отношение на нормативната основа, предлагаме за близко бъдеще разширяване на кръга дейности, попадащи в периметъра на частното съдебно изпълнение, характерни за европейските правни системи :

- Връчване на призовки и книжа,
- Събиране на дългове,
- Разпродажба на имущество чрез търг ,
- Правна помощ ,
- Изготвяне на изложение на факти и заключения.

По отношение на законодателните пречки, предлагаме ви и инициатива за промяна, по отношение на установените проблемни текстове от законодателството

Не е развит въпроса за възлагане на ЧСИ събирането на публични вземания. За тази цел е необходима промяна в ДОПК, който засега не позволява такова възлагане дори при желание от страна на съответното учреждение. При приемането на закона не е извършена необходимата хармонизация с разпоредбите и законите, регламентиращи събирането на публични вземания, поради което към настоящия момент силно е ограничена, предвидената в ЗЧСИ възможност на ЧСИ да събира такива вземания.

Все още съществуват нормативни разпоредби, които създават неравнопоставеност между частното и държавното съдебно изпълнение. Такъв проблем е облагането с ДДС на дейността на ЧСИ. С въвеждането на ДДС за

USAID | **BULGARIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

частното изпълнение, гражданите и фирмите ще заплащат с 20 % повече, отколкото плащат като страни по делата при държавен съдебен изпълнител.

Твърде дискуссионни са правила на българското законодателство, определящи невъзможността за образуване на изпълнителни дела срещу държавните и общински структури. Изпълнителните листове се изпращат на финансовия отдел на съответния орган, който по една изключително тромава процедура изплаща обезщетенията, което може да отнеме години. Също така, при отказ за изплащане или частично изплащане, вискателят няма средство за защита, тъй като съдебния изпълнител не разполага с правомощия, а съдът вече се е произнесъл. Този ред по никакъв начин не гарантира евентуални кредитор. Би следвало легалните текстове да отпаднат и да се предвиди възможност частният съдебен изпълнител да може да изпълнява и срещу такива учреждения. В глава Тридесет и шеста, раздел I от действащия ГПК, се регламентират възможностите за обжалване на действията на съдебния изпълнител. Предвидена е възможност за страните и за трети лица неограничено да обжалват действията на СИ. Същите се разглеждат от компетентния окръжен съд, който може да спре изпълнението. Тази неограничена възможност за обжалване на практика често води до блокиране на изпълнителното производство чрез обжалване от страна на длъжника на всички възможни действия на СИ, като съдът обикновено спира изпълнението. Следва да се предвиди изчерпателно кои действия на СИ могат да се обжалват. Възможно решение е и внасяне на гаранция от страна на длъжника. По този начин ще се гарантира вземането на кредитора, а от друга страна ще се демонстрира сериозността на обжалването и ще се ограничи възможността за злоупотреба с процесуални права. Изобщо следва драстично да се ограничат възможностите за непрестанно обжалване на всички действия на СИ.

Съгласно чл. 353 от ГПК държавата се счита винаги за присъединен вискател за дължимите ѝ от длъжника данъци и други вземания, като СИ е длъжен да изпраща съобщение за всяко започнато изпълнение или разпределение на суми. Очевидно държавата се поставя в привелигирано положение спрямо гражданите, като кредиторът - вискател е в неравноправно положение.

USAID | **BULGARIA**
FROM THE AMERICAN PEOPLE

БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

*София 1000, ул. "Гурко" 49, вх.А, ет.4 ♦ тел./факс. 02/986 66 23; 02/ 980 39 67
e-mail: hrlawyer@blhr.org ♦ web site: www.blhr.org*

Работна група :

адвокат Георгица Петкова

адвокат Динко Кънчев

адвокат Илия Павлов

адвокат Николай Руневски

адвокат София Разбойникова